

2. peatükk.

Mis on lähisuhtevägivald (LSV)?

Lähisuhtevägivalda all mõistetakse partnerile või ekspartnerile füüsilise, seksuaalse või vaimse kahju tekitamist, sh füüsiline kallaletung, seksuaalne sund, vaimne ärakasutamine ja kontrolliv käitumine (WHO)

Füüsiline vägivald:

Tahtlik jõu kasutamine, millega võib tekitada puude, vigastuse või teda muul moel kahjustada või tappa. Füüsiline vägivald on muu hulgas:

- Kriimustamine, lükkamine, tõukamine
- Kinni haaramine, pigistamine, hammustamine
- Lämmatamine, raputamine, juustest tirimine, löömine, tagumine, kõrvetamine
- Relva kasutamine
- Enda keha, jõu või mõne vahendi kasutamine teise inimese tegevuste piiramiseks

Seksuaalvägivald:

Nõusolekuta suguühe, selle üritamine, soovimatud seksuaalse sisuga kommentaarid või lähenemiskatsed; katse kaubitseda või muul moel inimese seksuaalsust ära kasutada, mis on toime pandud olenemata toimepanija ja kannatanu suhtest, mistahes kontekstis, muu hulgas kodus ja tööl.

Vägistamine:

Peenise, muu kehaosa või esemega vulvasse või anusesse tungimine ilma inimese vabatahtliku nõusolekuta.

Vaimne/emotsionaalne vägivald:

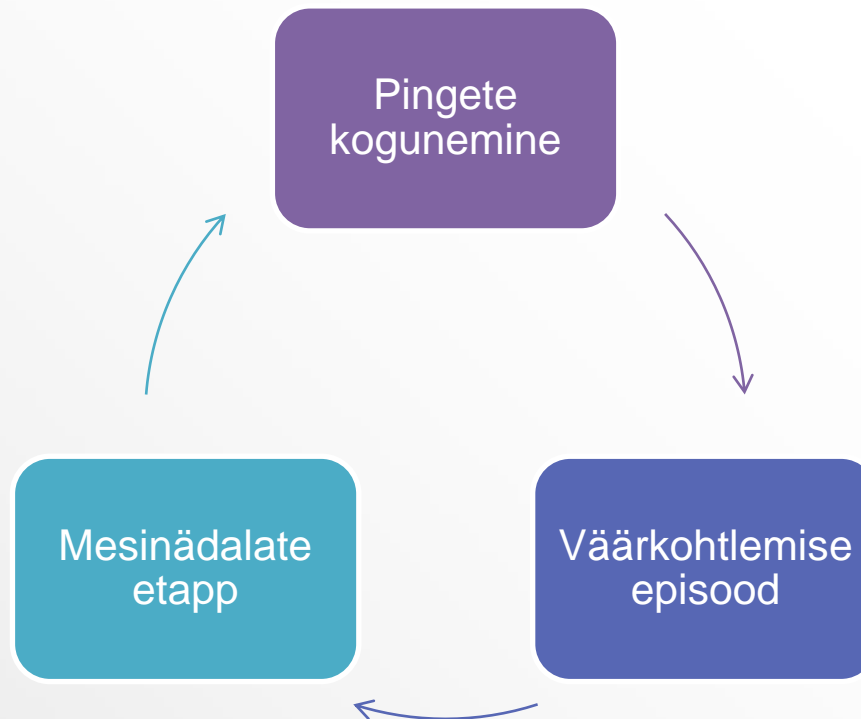
- Sõnaline
- Majanduslik
- Sotsiaalne

Kontrolliv käitumine / sunduslik kontroll:

Võib hõlmata inimese eraldamist perest ja sõpradest, tema tegevuste jälgimist, rahale juurdepääsu, töölkäimise, õppimise või arstiabi saamise takistamist.

Nimetatakse sunduslikuks kontrolliks

Vägivalla tsükkel

Rollimäng

Vägivalla vormid:

Füüsiline
Seksuaalne
Verbaalne
Majanduslik
Kontrolliv käitumine

Võimalikud rollid:

Kannatanu
Vägivallatseja
Kõrvalseisja
Sõber
Pereliige
Nõustaja
Politseinik
Muu

LSV kogemine

LSV avaldab kannatanu tervisele mitmesugust otset ja kaudset mõju

Väärkohtlemise tagajärjed püsivad veel pikka aega pärast vägivalda lõppemist

LSV tagajärjel võib kujuneda PTSD, depressioon, ärevus

Kannatanut ohvristatakse enamasti korduvalt

Füüsilise vägivalla sümptomid

- Verevalumid ja kriimustused
- Lõikehaavad ja marrastused
- Kõhu- ja rinnakuvigastused
- Luude või hammaste murrud ja mõrad
- Nägemis- ja kuulmiskahjustus
- Peavigastus
- Kägistamisjäljed
- Selja- ja kaelavigastus

Stressiga seotud seisundid

- Ärritatud soole sündroom / seedetrakti sümptomid
- Fibromüalgia
- Kroonilised valud
- Astma süvenemine

Vaimse vägivalla sümptomid

- Alkoholi ja narkootikumide tarvitamine
- Söömis- ja unehäired
- Vähene füüsiline aktiivsus
- Madal enesehinnang
- Traumajärgne stressihäire
- Suitsetamine
- Enesevigastamine
- Ebaturvaline seksuaalkäitumine

Märgid seksuaalsest vägivallast

- Soovimatu ja vastumeelne rasestumine
- Abort, ebaturvaline abort
- Suguhaigused, sh HIV
- Rasedusega seotud tüsistused
- Seesmine suguelundite põletik
- Kuseteede põletik ja
- Seksuaalfunktsiooni häirumine

Juhtumi- analüüs

1. küsimus:

a) Milliseid märke ohvristamisest selles juhtumis märkasite?

b) Millist vägivalda on kannatanu neid märke arvestades kogunud?

2. küsimus: Millist mõju avaldas väärkohtlemine Elena

- ✓ vaimsele tervisele?
- ✓ kehalisele tervisele?
- ✓ seksuaaltervisele?
- ✓ suhetele laiendatud perekonnaga?
- ✓ majanduslikule olukorrale?

Täname tähelepanu eest!

Trükise sisu eest vastutab MARISSA projekt ja see ei kajasta tingimata Euroopa Liidu seisukohti.

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
UNIVERSITY OF CRETE

RIKK
INSTITUTE FOR
GENDER, EQUALITY
AND DIFFERENCE

Co-funded by the Rights,
Equality and Citizenship (REC)
Programme of the European Union

